

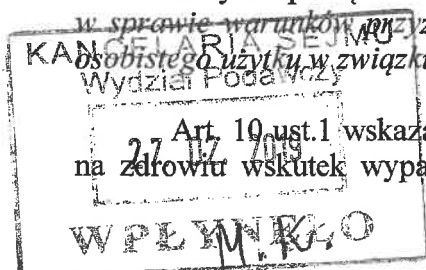
PETYCJA

Działając w imieniu Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów, na podstawie art. 2 ust. 1- 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach, wnoszę o rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do wprowadzenia regulacji prawnych przyznających funkcjonariuszom Policji prawo do uzyskania odszkodowania od właściwej jednostki organizacyjnej Policji za szkody poniesione w przedmiotach osobistego użytku wskutek ich utraty, zniszczenia lub uszkodzenia podczas służby, niezależnie od tego czy podczas zdarzenia powodującego szkodę funkcjonariusz doznał urazu lub śmierci oraz uszczerbku na zdrowiu.

UZASADNIENIE

Instytucja przysługującego funkcjonariuszom Policji odszkodowania za szkody w przedmiotach osobistego użytku, poniesione w związku ze służbą pierwotnie była uregulowana w art. 10 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. *o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji* (Dz.U. Nr 53, poz. 345) oraz w wydanym na podstawie art.10 ust.2 w/w ustawy rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2002 r. *w sprawie warunków przyznawania policjantowi odszkodowania za szkody poniesione w przedmiotach osobistego użytku w związku ze służbą w Policji* (Dz. U. z 2003 r. Nr 1, poz. 11).

Art. 10 ust.1 wskazanej powyżej ustawy stanowił, iż funkcjonariuszowi, który doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku określonego w art. 2 ust. 1, a w razie jego śmierci wskutek takiego

wypadku - członkom pozostałej rodziny przysługuje odszkodowanie za udowodnione szkody poniesione wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia w związku z wypadkiem przedmiotów osobistego użytku, zaś ust. 2 stanowił, że Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, warunki, na jakich przysługuje policjantowi odszkodowanie za utracone, zniszczone lub uszkodzone przedmioty osobistego użytku, który w związku ze służbą poniósł szkodę w tych przedmiotach, a nie doznał uszczerbku na zdrowiu, uwzględniając sposób i termin wypłaty odszkodowania oraz organy właściwe w tych sprawach.

§ 2 w/w rozporządzenia wskazywał, że policjantowi **przysługuje odszkodowanie za szkodę poniesioną w przedmiotach osobistego użytku, jeżeli szkoda powstała wskutek zdarzenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–6 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji**, a więc wypadku pozostającego w związku ze służbą, **stanowiącego nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną**, które zaszło podczas lub w związku z: wykonywaniem obowiązków służbowych albo poleceń przełożonych, wykonywaniem czynności w interesie służby, nawet bez polecenia przełożonych, ratowaniem ludzi lub ich mienia z grożącego niebezpieczeństwa albo ratowaniem mienia społecznego przed zniszczeniem lub zagarnięciem, udzielaniem przedstawicielowi organu państwowego pomocy przy spełnianiu przez niego czynności urzędowych, udziałem w pościgu lub ujęciu osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa albo ochroną innych obywateli przed napaścią.

Zgodnie zaś z § 9 odszkodowanie wypłacała jednostka organizacyjna Policji, w której policjant w chwili powstania szkody pozostawał na zaopatrzeniu finansowym, w terminie 14 dni od dnia wydania decyzji o odszkodowaniu.

Wskazana ustawa oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie zostały uchylone w związku z wejściem w życie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. *o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą* (Dz. U. z 2014 r. poz. 616), o czym stanowi art. 50 przedmiotowej ustawy.

Zgodnie z art. 15 w/w ustawy funkcjonariuszowi, **który doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku** określonego w art. 3, a w razie jego śmierci wskutek takiego wypadku - uprawnionym członkom rodziny **przysługuje odszkodowanie za udowodnione szkody poniesione wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia w związku z wypadkiem przedmiotów osobistego użytku.**

Natomiast wypadek został zdefiniowany jako **nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć**, które nastąpiło podczas: wykonywania lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych albo poleceń przełożonych, wykonywania lub w związku z wykonywaniem czynności w interesie służby, nawet bez polecenia przełożonych, uczestniczenia lub w związku z uczestniczeniem w obowiązkowych zajęciach związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych i sprawności fizycznej funkcjonariuszy, wykonywania lub w związku z wykonywaniem funkcji lub zadań zleconych przez działający w służbie związki zawodowe funkcjonariuszy albo organizacje zawodowe lub społeczne, ratowania lub w związku z ratowaniem ludzi z grożącego niebezpieczeństwa lub ratowaniem mienia Skarbu Państwa przed zniszczeniem lub zagarnięciem, udzielania lub w związku z udzielaniem przedstawicielowi organu państwowego pomocy przy wykonywaniu przez niego czynności urzędowych.

Zgodnie zaś z ust.2 przez uraz należy rozumieć uszkodzenie tkanek ciała lub narządów wskutek działania czynnika zewnętrznego.

W myśl art. 39 świadczenia odszkodowawcze, w tym przyznane na podstawie art. 14, wypłaca jednostka organizacyjna, na której zaopatrzeniu finansowym funkcjonariusz pozostaje, albo w przypadku funkcjonariusza zwolnionego albo zmarłego, albo zaginionego - jednostka, na której zaopatrzeniu pozostawał przed dniem zwolnienia albo śmierci, albo zaginięcia, w terminie 14 dni od dnia wydania decyzji.

Jak wynika z powyższego, świetle obecnie obowiązujących przepisów, odszkodowanie na zasadach i w trybie przewidzianym w ustawie, przysługuje tylko za przedmioty osobistego użytku utracone, zniszczone lub uszkodzone na skutek wypadku pozostającego w związku ze służbą, a więc wskutek zdarzenia o cechach określonych w art. 3 ust. 1 przedmiotowej ustawy (tj. nagłego zdarzenia powodującego uraz lub śmierć), a także tylko wtedy gdy funkcjonariusz doznał uszczerbku na zdrowiu w skutego tego zdarzenia (wypadku).

Innymi słowy, brak doznania urazu w czasie zdarzenia powodującego szkodę w przedmiotach osobistego użytku oraz brak doznania w jego wyniku uszczerbku na zdrowiu powoduje,

iż funkcjonariuszowi nie przysługuje odszkodowanie za poniesione szkody w przedmiotach osobistego użytku.

Wobec powyższego wskazać należy, iż uregulowania prawne dotyczące odszkodowania za szkody w przedmiotach osobistego użytku poniesione przez funkcjonariuszy Policji podczas służby zostały zmienione zdecydowanie na ich niekorzyść. Wielokrotnie bowiem w czasie pełnienia służby dochodzi do utraty, zniszczenia czy uszkodzenia mienia osobistego policjantów w postaci chociażby okularów, zegarków, telefonów czy odzieży. Dzieje się tak na przykład podczas ochrania różnego rodzaju imprez masowych, uroczystości państwowych czy demonstracji, podczas który dochodzi do ataków obywateli na funkcjonariuszy, czy podczas interwencji, zatrzymywania osób lub pościgów. Przy czym uszkodzenie, zniszczenie lub utrata przedmiotów osobistego użytku podczas różnych tego typu zdarzeń, nie zawsze wiąże się z jednoczesnym doznaniem urazu (lub śmierci) przez funkcjonariusza a co za tym idzie uszczerbku na zdrowiu. W takich też przypadkach możliwość uzyskania odszkodowania od właściwej jednostki organizacyjnej Policji jest wyłączona, co jednak nie znajduje żadnego uzasadnienia. Powyższe powoduje, iż jedyną drogą do uzyskania odszkodowania, w przypadku braku spełnienia przesłanek określonych w art. 15 ustawy wypadkowej jest droga cywilna, a więc wystąpienie z odpowiednim powództwem, bądź karna jeżeli doszło przy tym do popełniania czynu zabronionego. Niemniej jednak dochodzenie odszkodowania powyższymi drogami w praktyce może napotkać trudności i wiązać się z poniesieniem dodatkowych kosztów związanych także z postępowaniem egzekucyjnym, które finalnie może okazać się bezskuteczne. Powyższe powoduje zróżnicowanie dróg prawnych do uzyskania przedmiotowego odszkodowania, w zależności od tego czy funkcjonariusz doznał jednocześnie szkody osobowej czy nie, co nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Wobec powyższego funkcjonariusze winni mieć zagwarantowane prawo do odszkodowania za szkody w przedmiotach osobistego użytku, do których doszło podczas i w związku z pełnieniem przez nich służby, niezależnie od tego czy podczas zdarzenia szkodowego doznali oni jednocześnie urazu (bądź ponieśli śmierć) oraz niezależnie od tego czy doznali uszczerbku na zdrowiu, tak jak to miało miejsce w poprzednio obowiązującym stanie prawnym. Poprzednio obowiązujące przepisy zapewniały bowiem ochronę mienia prywatnego funkcjonariuszy, w sposób niezależnych od poniesienia szkody osobowej. Wprowadzone „nową” ustawą wypadkową ograniczenia w zakresie możliwości uzyskania przez funkcjonariuszy odszkodowania za szkody w przedmiotach osobistego użytku powodują, iż w wielu przypadkach funkcjonariusze są pozbawieni możliwości uzyskania rekompensaty, pozwalającej odtworzyć utracone czy zniszczone przedmioty osobiste, mimo, iż do ich utraty lub zniszczenia doszło podczas służby i w związku z wykonywaniem zadań służbowych.

W związku z powyższym, zasadnym pozostaje wprowadzenie uregulowań prawnych, analogicznych do tych, które przewidywało nieobowiązujące już rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2002r. w *sprawie warunków przyznawania policjantowi odszkodowania za szkody poniesione w przedmiotach osobistego użytku w związku ze służbą w Policji*, wydane na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. *o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji*, które wprowadzało dodatkową możliwość uzyskania odszkodowania od właściwej jednostki organizacyjnej Policji, w sytuacji gdy funkcjonariusz nie doznał urazu (śmierci) a co za tym idzie uszczerbku na zdrowiu, podczas zdarzenia powodującego szkodę w przedmiotach osobistego użytku.
